

چکیده

مقدمه: شناخت ادراکات و احساسات دانشجویان نسبت به فرهنگ و روابط اعضای کلاس برای برنامه‌ریزی، و ایجاد تغییرات مثبت، حائز اهمیت است. این تحقیق با هدف تعیین دیدگاه دانشجویان در مورد فرهنگ کلاسی موجود در دانشگاه علوم پزشکی سمنان انجام گردید. روش‌ها: طی یک مطالعه توصیفی، دیدگاه ۲۶۹ نفر از دانشجویان سال آخر مورد بررسی قرار گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه فرهنگ کلاسی استفان رابینز (Stephen P Robins)، شامل ۸ سؤال در مورد فرهنگ کلاسی و با مقیاس لیکرت ۵ نقطه‌ای بود. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS پردازش و از توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار، و برای تعیین ارتباط بین متغیرها، از آزمون‌های مجذور کای استفاده گردید.

نتایج: اکثر دانشجویان (۶۳/۶ درصد) به فرهنگ کلاسی دانشگاه امتیاز بینابینی (۲۹-۲۰) دادند. پنجاه و یک درصد دانشجویان پزشکی فرهنگ کلاسی را باز با امتیاز ۳۰ و بالاتر، و بیشتر دانشجویان کاردانی و کارشناسی فرهنگ کلاسی را بینابینی دانستند. دانشجویان برخورد همکلاسی‌ها و اساتید را دوستانه و حمایتی ندانسته و بیان داشتند که اساتید انتظارشان را به روشنی بیان نکرده، آنها را به چالش و سؤال کردن و یادگیری تشویق نمی‌نمایند. ارتباط معنی‌دار بین فرهنگ کلاسی و دانشکده و مقطع تحصیلی مشاهده گردید.

نتیجه‌گیری: از نظر اکثر دانشجویان کارشناسی ارشد و پزشکی عمومی، فرهنگ کلاسی دانشگاه، باز، گرم و حمایتی، و در مورد سایر رشته‌ها بیانگر فرهنگ بینابینی بود. تعامل و ارتباط بیشتر اساتید با دانشجویان و بکارگیری روش‌های دانشجوی-محور پیشنهاد می‌شود که می‌تواند منجر به برقراری ارتباط بیشتر بین استاد و دانشجو و دانشجویان با یکدیگر و ایجاد فرهنگ باز و صمیمی گردد.

واژه‌های کلیدی: فرهنگ کلاسی، دانشجو، دیدگاه.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / بهار و تابستان ۱۳۸۶؛ ۷(۱): ۱۴۳ تا ۱۴۸.

مقدمه

فرهنگ را موجب سروری و نیکنمایی و تندرستی روان دانسته‌اند که انسان را از حالت بدوی خارج و بسوی کمال معنویت سوق می‌دهد. فرهنگ کلیت درهم بافته‌ای از دانش، هنر، اخلاق، قانون، آداب و رسوم و هر گونه قابلیت‌ها و عاداتی است که به وسیله انسان به عنوان عضوی از جامعه کسب شده و در رفتارهای وی بروز می‌نماید (۱).

برخی از فرهنگ‌ها مثبت بوده و فضایی باز، گرم و انسانی، همراه با جو اعتماد و حمایتی ایجاد، و باعث عملکرد و بهره‌وری مؤثر می‌شوند. فرهنگ‌هایی که از مسأله‌یابی ممانعت نموده و منبع مقاومت و هرج و مرج باشند، را می‌توان فرهنگ

* آدرس مکاتبه: معصومه صابریان (مربی)، مرکز مطالعات توسعه آموزش پزشکی، معاونت آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، بلوار بسیج، سمنان.

E-mail: saberian_ma@yahoo.com

سعید حاجی آقاجانی مربی (sa_haji@yahoo.com) و پروین غفاری کارشناس ارشد مدیریت آموزشی و کارشناس ارزشیابی آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی (parvinghafari@yahoo.com) و دکتر راهب قربانی استادیار، دکتری آمار حیاتی، پزشکی اجتماعی و مدیر پژوهش دانشگاه علوم پزشکی سمنان (r_ghorbani@sem_ums.ac.ir).

این مقاله در تاریخ ۸۴/۳/۹ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۴/۷/۱۲ اصلاح شده و در تاریخ ۸۶/۲/۲۶ پذیرش گردیده است.

خواهد شد (۴) در حالی که در برنامه‌های آموزشی جدید کاربرد دانش بیشتر از تدریس آن اهمیت دارد و باید به همه فراگیران فرصت کسب مهارت‌های علمی، تخصصی و اجتماعی داده شود.

از این رو، شناخت ادراکات و احساسات دانشجویان نسبت به فرهنگ و روابط اعضای کلاس چه برای برنامه‌ریزی، سازماندهی و چه برای دگرگونی و تغییرات مثبت که لازمه پویایی کلاس می‌باشد، دارای اهمیت است. با توجه به اهمیت وجود فرهنگ کلاسی مناسب در تربیت دانشجویان خلاق، انجام تحقیقات در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد، ولی تا کنون در این خصوص تحقیقات کمی انجام شده و یا در دسترس محققین نبوده است. بنابراین، این مطالعه با هدف تعیین دیدگاه دانشجویان را در مورد فرهنگ کلاسی موجود در دانشگاه علوم پزشکی سمنان مورد مطالعه قرار دهیم تا اساتید و مدیران آموزشی با شناخت بیشتر از فرهنگ کلاسی موجود و دیدگاه دانشجویان در این خصوص، تا حد امکان، به شناخت ارزش‌های خود و دانشجویان پرداخته و با ایجاد فضای امن و حمایت‌کننده، محیطی خلاق و آزاد برای رشد و شکوفایی استعدادهای دانشجویان فراهم سازند.

روش‌ها

در یک مطالعه توصیفی، جامعه پژوهش را دانشجویان سال آخر دانشگاه در ۱۵ رشته تحصیلی تشکیل دادند و روش نمونه‌گیری سرشماری بود. تعداد ۲۶۹ نفر پرسشنامه را تکمیل نمودند.

ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای دو بخشی، حاوی سؤالات دموگرافیک و پرسشنامه فرهنگ کلاسی بود که توسط استفان رابینز (Stephen P. Robbins) تهیه شده و شامل ۸ سؤال که عبارات آن جنبه‌های مختلف فرهنگ کلاسی را مورد بررسی قرار می‌داد و براساس مقیاس لیکرت ۵ نقطه‌ای از کاملاً موافقم، تا کاملاً مخالفم بود (۷ و ۶).

داده‌ها با نرم‌افزار SPSS پردازش، و از توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار استفاده شد. در مورد سؤالات فرهنگ کلاسی، برای پاسخ‌ها امتیاز یک تا پنج منظور شد و مجموع نمرات مورد قضاوت قرار گرفت. امتیازات ۳۰ و بالاتر، نشانگر فرهنگ باز، گرم، انسانی، جو اعتماد و حمایتی و کمتر از ۲۰، نشانگر فرهنگ بسته، سرد، مستبدانه توصیف گردید (۷ و ۶).

منفی تلقی نمود که نشانگر وجود فضایی بسته، سرد، وظیفه‌گرا، مستبدانه و سفت و سخت خواهد بود (۱).

کلاس درس، سازمانی است متشکل از مدرس و دانشجو که هر یک مجموعه‌ای از صفات منحصر به فرد، همچون احساسات، ارزش‌ها، نیازها و انگیزه‌ها را با خود به کلاس می‌آورند (۲). این خصوصیات شخصی و پاره فرهنگ‌ها، بر یکدیگر تأثیر گذاشته و فرهنگ جدیدی را به وجود می‌آورد. باید دانست که هویت، شخصیت و رفتار افراد می‌تواند به مرور تحت تأثیر فرهنگ سازمان قرار گیرد که منتج به ماشینی شدن، عدم رضایت و انزجار و یا خلاق شدن آنها گردد (۳).

نحوه برداشت دانشجویان از فرهنگ کلاسی و احساس آنها در مورد رفتار مدرسین و همکلاسی‌ها، نیز می‌تواند منجر به بروز رفتارهای سازگار یا ناسازگارانه گردد. بعضی متخصصین معتقدند نادیده انگاشتن فرهنگ فراگیران یعنی نادیده گرفتن وجود آنهاست (۴).

دانشجویان با توجه به زمینه فرهنگی و ویژگی‌های شخصیتی و تربیتی خود از کلاس و اعضای آن انتظاراتی دارند. آنها انتظار دارند که به خودآموزی و یادگیری ترغیب شده، ارزشیابی، انعکاسی از تلاش‌هایشان بوده و از ابتدا بدانند که چگونه ارزشیابی خواهند شد. این مسأله با روش‌های دانشجو-مدار همخوانی دارد.

اکنون آموزش از انتقال صرف اطلاعات به یادگیران و آموزش اندیشه‌ها به سوی شیوه‌های حل مسأله، پرورش خلاقیت‌ها، بنیه‌پروری و آموزش چگونه اندیشیدن سوق داده شده است (۵). فرهنگ جدید نیاز به تغییر الگوهای موجود بین دانشجویان و مدرسین دارد. دانشجویان باید احساس مسئولیت بیشتری داشته و مدرسین نیز باید شیوه‌های آموزشی را تغییر دهند (۴) در حالی که هنوز برخی از مدرسین بر اساس زمینه فرهنگی، شخصیت و طرز تفکر خود، کلاس را اداره می‌نمایند.

در کشور اندونزی، فرهنگ کلاسی به این شکل است که مدرس کمی در مورد موضوع درس توضیح داده و چیزهایی بر روی تخته می‌نویسد و فراگیران نیز نوشته‌ها را یادداشت می‌کنند. سؤالات امتحان عمدتاً از نوشته‌های روی تخته است و تنها رابطه ممکن بین مدرس و فراگیر طی پرسش به وجود می‌آید. در این فرهنگ، داناترین فرد کسی است که سکوت کند و تواضع داشته باشد و هر کسی که از این قانون سرپیچی کند، طرد

امتیاز ۲۰ تا ۲۹ فرهنگ بینابینی منظور شد که نشان می‌دهد گاهی سخت‌گیری و در برخی شرایط فضای باز و صمیمی برقرار بوده است. برای تعیین رابطه، از مجذور کای و در سطح معنی‌داری ۵ درصد استفاده گردید.

نتایج

بطور کلی، ۲۶۹ نفر دانشجوی پرسشنامه را تکمیل نمودند. یافته‌ها نشان داد در مجموع، اکثریت دانشجویان فرهنگ کلاسی موجود در دانشگاه را بینابینی می‌دانستند (جدول ۱). از نظر مقایسه فرهنگ کلاسی در دانشکده‌های مختلف، یافته‌ها نشان داد که اکثریت دانشجویان دانشکده پزشکی فرهنگ کلاسی را باز می‌دانستند و سپس به ترتیب، دانشکده‌های بهداشت، پرستاری و توانبخشی قرار داشتند (جدول ۱). اختلاف معنی‌دار بین نوع فرهنگ کلاسی و دانشکده تحصیلی ($X^2 = 20.158$, $df = 6$ و $P = 0.000$) و همچنین مقطع تحصیلی

($X^2 = 26.115$, $df = 6$ و $P = 0.000$) مشاهده گردید. در سایر موارد ارتباط معنی‌دار نبود. اکثریت دانشجویان، برخورد همکلاسی‌ها (۴۲/۴ درصد) و اساتید (۴۶/۸ درصد) را دوستانه و حمایتی ندانسته و بیان داشتند که اساتید انتظارات خود را به روشنی بیان نکرده (۳۸/۷ درصد)، آنها را به چالش و سؤال کردن (۳۸/۳ درصد) و یادگیری (۴۳/۹ درصد) تشویق ننموده و نمره نهایی درسی انعکاسی از تلاش‌هایشان نیست (۴۵/۷ درصد). ولی با این سؤال که سیستم نمره‌دهی استفاده شده به وسیله اساتید مبتنی بر استانداردهای روشن عملکرد آنهاست (۲۹/۴ درصد) و اینکه هر که به درس گوش دهد نمره ۲۰ می‌گیرد (۳۴/۲ درصد) موافقت نشان دادند. میانگین و انحراف معیار امتیازات کسب شده از فرهنگ کلاسی 21.22 ± 5.62 از نمره ۴۰ بود.

جدول ۱: توزیع نظرات دانشجویان دانشگاه در خصوص نوع فرهنگ کلاس در دانشگاه علوم پزشکی سمنان به تفکیک جنس، مقطع تحصیلی و دانشکده

جنس	کمتر از ۲۰ (بسته)	۲۰-۲۹ (بینابینی)	۳۰ و بیشتر (باز)
زن	۱۹ (٪۹/۵)	۱۲۸ (٪۶۳/۷)	۵۴ (٪۲۶/۹)
مرد	۸ (٪۱۲/۷)	۴۰ (٪۶۳/۵)	۱۵ (٪۲۳/۸)
مقطع تحصیلی			
کاردانی	۱۵ (٪۱۰/۹)	۹۳ (٪۶۷/۴)	۳۰ (٪۲۱/۷)
کارشناسی	۱۲ (٪۱۵/۶)	۵۱ (٪۶۶/۲)	۱۴ (٪۱۸/۲)
کارشناسی ارشد	۰	۲۴ (٪۴۹)	۲۵ (٪۵۱)
و پزشکی عمومی			
دانشکده			
پزشکی	۱ (٪۱/۵)	۳۳ (٪۵۰)	۳۲ (٪۴۸/۵)
پرستاری و مامایی	۱۱ (٪۱۳/۶)	۵۷ (٪۷۰/۴)	۱۳ (٪۱۶)
توانبخشی	۱۲ (٪۳۵/۳)	۱۷ (٪۵۰)	۵ (٪۱۴/۷)
بهداشت	۳ (٪۳/۶)	۶۱ (٪۷۳/۵)	۱۹ (٪۲۲/۹)
جمع	۲۷ (٪۱۰/۲)	۶۸ (٪۶۳/۶)	۶۹ (٪۲۶/۱)

بحث

اساتید در برخی شرایط، با دانشجویان ارتباط صمیمانه و حمایتی داشته و آزادی‌های لازم را در اختیار آنان گذاشته‌اند.

یافته‌ها بیانگر وجود فرهنگ کلاسی بینابینی در دانشگاه علوم پزشکی سمنان بود. چنین یافته‌ای، نشان می‌دهد که

تحقیقی نشان داد که دانشجویان یکی از دلایل غیبت را مشارکت ندادن دانشجو در بحث‌های کلاسی دانسته‌اند (۱۳).

دانشجویان این مطالعه، نمره نهایی دروس را انعکاسی از تلاش‌هایشان ندانسته‌اند. بعضی افراد خجالتی از ارائه آموخته‌های خود ناتوانند و قادر نیستند فکر خود را به صورت مطلوب بیان نمایند. از این رو، ارزشیابی باید بطور مرحله‌ای و با استفاده از انواع آزمون‌ها به عمل آید، و به فعالیت‌های کلاسی دانشجویان نیز بها داده شود، تا نمره پایانی حاصل تلاش و کوشش دانشجو باشد (۵).

پرسش از دانشجویان و تشویق آنها به اندیشیدن و یافتن پاسخ، نشان دادن احترام، اعتماد، اظهار خشنودی در قبال کار دانشجو، همه از روش‌های بهبود تدریس و افزایش یادگیری و احساس رضایت از یادگیری می‌باشد که همراه با تعامل و ارتباط بیشتر اساتید با دانشجویان و بکارگیری روش‌های دانشجو- محور پیشنهاد می‌شود. انجام مطالعه وسیع‌تر در سایر مراکز علمی و با ابزار دقیق‌تر از پیشنهادها دیگر است.

نتیجه‌گیری

از نظر اکثر دانشجویان کارشناسی ارشد و پزشکی عمومی فرهنگ کلاسی دانشگاه، باز، گرم و حمایتی است که نشان‌دهنده ارتباط صمیمانه اساتید با آنان، رضایت از همکلاسان و نمودی از رضایت از رشته تحصیلی، درک وظایف شغلی می‌باشد. یافته‌ها در مورد سایر رشته‌ها بیانگر فرهنگ بینابینی است و نشان از رضایت نه چندان زیاد و یا بی‌تفاوتی دانشجویان و همچنین ارتباط نه چندان صمیمی اساتید با دانشجویان دارد. تعامل و ارتباط بیشتر اساتید با دانشجویان و بکارگیری روش‌های دانشجو- محور پیشنهاد می‌شود که می‌تواند منجر به برقراری ارتباط بیشتر بین استاد و دانشجو و دانشجویان با یکدیگر و ایجاد فرهنگ باز و صمیمی گردد.

قدردانی

از همکاری آقایان محمدرضا غفاری، مهندس مهدی‌نیا، کهزاد جوادی‌فر و خانم‌ها منیر نوبهار، لیدا فتاحی‌زاده، فاطمه پهلوانیان، فاطمه همتیان، و دیگر عزیزان تشکر و قدردانی می‌گردد.

دانشجویان کارشناسی ارشد و پزشکی عمومی، به فرهنگ کلاسی امتیاز بیشتری داده بودند که نشانگر شیوه رفتاری و ارتباط صمیمانه بین استاد و دانشجویان و درک جایگاه خود و نگرش آنان نسبت به رشته تحصیلی بود. تحقیق چنگیز نشان داد که دانشجویان پزشکی علوم پایه نگرش مثبت‌تری نسبت به رشته پزشکی داشته‌اند (۸).

اکثریت دانشجویان کاردانی و کارشناسی فرهنگ کلاسی را بینابینی دانسته‌اند. شاید این امر ناشی از جو کلاسی و شناخت ناکافی از رشته تحصیلی باشد که بعد از حضور در دانشکده و مواجهه با واقعیت، منجر به نارضایتی و ناسازگاری می‌گردد. یافته‌های مطالعه‌ای نشان داد که ۳۰ درصد دانشجویان پرستاری نسبت به رشته تحصیلی خود نگرش منفی داشته‌اند (۹). دادن آگاهی بیشتر در مورد رشته‌های تحصیلی، وظایف و انتظارات شغلی به داوطلبین، باعث می‌شود که با شناخت بیشتری انتخاب رشته نموده و رشته مناسب برای علایق خود را انتخاب نمایند.

باید دانست که هر قدر روابط اساتید با دانشجویان دوستانه و گرم باشد، آنها با علاقه بیشتر در کلاس حاضر خواهند شد. زیرا انسان با برقراری روابط مطلوب با محیط کار، در انجام وظیفه موفق شده و موجب توسعه فعالیت‌ها و رغبت در کار می‌گردد (۱۰). تحقیقی نشان داد که دانشجویان ویژگی‌های شخصیتی را در اولویت اول و ویژگی یک استاد مؤثر دانسته‌اند (۱۱). تحقیقی دیگر نیز بیانگر آنست که نظرات اساتید و دانشجویان در مورد معیارهای یک استاد خوب دانشگاهی همسویی داشته و اولویت اول را به حیطه شخصیت فردی داده‌اند (۱۲) زیرا توانایی برقراری ارتباط و رفتارهای حمایتی از ویژگی‌های شخصیتی افراد می‌باشد.

در این مطالعه، اکثر دانشجویان اعتقاد داشتند اساتید، آنها را به چالش و سؤال کردن تشویق ننموده و انتظاراتشان را به روشنی بیان نمی‌کنند در حالی که اگر دانشجویان بدانند از آنان چه انتظاری می‌رود، بهتر فعالیت نموده و سردرگم نخواهند بود (۵). اگر اساتید، دانشجویان را با مسائلی روبرو ساخته و با تشویق یافتن راه حل، آنها را به چالش، اندیشیدن و سؤال کردن تشویق نمایند، آنها ضمن اینکه به تکامل فکری می‌رسند، احساس رضایت نیز خواهند داشت، و سطح تعامل بین استاد و دانشجویان و دانشجویان با یکدیگر به بالاترین حد خواهد رسید.

منابع

۱. شریف‌زاده فتاح، کاظمی مهدی. مدیریت و فرهنگ سازمانی. تهران: قومس. ۱۳۷۷.
۲. عباس‌زاده میرمحمد. در ترجمه: مدیریت آموزشی: تئوری، تحقیق و عمل. وینک هوی، میسکل سیسل ج (مؤلف). چاپ سوم. ارومیه: دانشگاه ارومیه. ۱۳۸۰.
۳. شیرکوند شهرام. روحیه و جو سازمانی. تدبیر ۱۳۸۰؛ ۱۲(۱۱۷): صفحات ۹۶-۷.
۴. نظام آموزشی کشورهای جهان، نظام آموزشی اندونزی. به دست آمده در تاریخ ۳ خرداد ۱۳۸۶. قابل دسترسی در: <http://www.iranculture.org/pdf/research/edupol/indonesia.pdf>
۵. صابریان معصومه، سالمی صدیقه. چگونه طرح درس بنویسیم؟ چاپ دوم. تهران: سالمی. ۱۳۸۳.
6. Robins SP. Management. New Jercey: Prentice Hall. 1994.
۷. مقیمی محمد. سازمان و مدیریت، رویکردی پژوهشی. چاپ دوم. تهران: ترمه. ۱۳۸۰.
۸. چنگیز طاهره، سروریان مهدی، کبیری پیام. مقایسه نگرش دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نسبت به حرفه پزشکی در بدو ورود و پایان دوره کارورزی. مجله دانشکده پزشکی (ویژه‌نامه چهارمین همایش آموزش پزشکی): ۱۳۷۹، صفحه ۹۴.
۹. صابریان معصومه. بررسی نگرش والدین و دانشجویان پرستاری ساکن شهر سمنان نسبت به رشته انتخابی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران. ۱۳۷۳.
10. Johnson M, Goad S, Canada B. Attitudes toward nursing as expressed by nursing and non-nursing college males. J Nurs Educ 1984 Nov; 23(9): 387-92.
۱۱. اوسطی آشتیانی زهرا، حسین‌آبادی فرشته، مشکانی زهرا. بررسی ویژگی‌های یک استاد مؤثر از دیدگاه دانشجویان پزشکی تهران. از مجموعه اولین همایش بین‌المللی اصلاحات و مدیریت تغییر در آموزش پزشکی؛ ۱۳۸۲؛ تهران: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی. صفحه ۸۴.
۱۲. حاجی‌آقاجانی سعید. معیارهای یک استاد خوب دانشگاه از دیدگاه اساتید و دانشجویان. مجله دانشکده پزشکی (ویژه‌نامه چهارمین همایش آموزش پزشکی، ۱۳۷۹، صفحه ۱۹۸.
۱۳. سلیمانی‌اصل حسین، مهران‌نیا کبری. بررسی نظرات دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران در مورد انجام حضور و غیاب و دلایل غیبت از کلاس. از مجموعه مقالات پنجمین همایش آموزش پزشکی؛ ۱۳۸۱؛ شیراز: دانشگاه علوم پزشکی شیراز، صفحه ۷۳.

Students' Viewpoint about Class Culture in Semnan University of Medical Sciences

Saberian M, Hajiaghajani S, Ghafari P, Ghorbani R.

Abstract

Introduction: *Recognizing students' conceptions and feelings towards class culture and revealing class members' relationship are important for planning and making positive changes. This study was done to determine students' views toward the class culture in Semnan University of Medical Sciences.*

Methods: *In this descriptive study, 269 university senior students were investigated. The questionnaire of class culture (Stephen Robins) was used to gather the data. It included demographic information questions and also 8 questions about different aspects of class culture using 5 point Likert scale. Data was analyzed by SPSS software. For data analysis, frequency distribution, mean and standard deviation were used. Chi-square test was applied for determining the relationship between the variables.*

Results: *Most of the students (63.6%) gave a score between 20 to 29 to the current class culture. Fifty one percent of medical students recognized class culture open with the score of 30 and higher. Most associate and bachelor students gave a score of 20-29 (border line) to the current class culture. The students believed that their classmates and teachers were not friendly and supportive. They mentioned that the teachers did not state their expectations clearly and did not foster a challenging learning atmosphere to encourage students for making questions. No significant relationship was observed between class culture, school and level of study.*

Conclusion: *Most MS and medical students believed university class culture was open, warm and supportive. Concerning other majors, a border line culture was identified. More interactions between faculty members and students and using student-centered methods are recommended which can lead to more relationship between faculty members and students as well as between students themselves, and also can establish a friendly open culture in the class.*

Key words: Class culture, Student, Viewpoint.

Addresses:

Corresponding Author: Masoumeh Saberian, Instructor, Medical Education Development Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran. E-mail: saberian_ma@yahoo.com

Saeed Hajiaghajani, Instructor, Medical Education Development Center, Semnan University of Medical Sciences.
E-mail: sa_haji@yahoo.com

Parvin Ghafari, Master of Educational Management, Medical Education Development Center, Semnan University of Medical Sciences. E-mail: parvinghafari2@yahoo.com

Raheb Ghorbani, Assistant Professor, Department of Community Medicine, Semnan University of Medical Sciences. E-mail: r_ghorbani@sem-ums.ac.ir

Source: Iranian Journal of Medical Education 2007 Spr & Sum; 143-147.